

ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ

Organ al Uniunii Generale a Notarilor Comunali și Cercuții din România

DIRECTOR ȘI REDACTOR, RESPONSABIL :

ALEXANDRU BUHA,
consilier orășănesc, președintele notarilor
și profesor al școlii de notari, Lugoj.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA :
LUGOJ, STRADA BISERICII No. 24.

PRIMREDACTOR :

Dr. ALEXANDRU VASILIE

Cuprinsul :

1) Iniințarea unei tipografii notariale. 2) Prospect pentru iniințarea tipografiei comunale. 3) Contribuiri la Căminul notarilor. 4) In jurul reformei administrative, de Ioachim Sas. 5) Uniforme pentru funcționari, de un notar com.	6) Permisele de port armă, de I. S. 7) Și acum nepăsători, de un notar cercual. 8) Funcționarii și legea pensiilor. 9) Legi, Deciziuni, Ordonanțe. 10) Soluțiuni și interpretări administrative. 11) Publicațiuni.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ADRESA.

NOTARIATUL

p. ú.

judetul :

ABONAMENTUL :

Pe 1 an . . . . . 200 Lei
Pe 1/2 an . . . . . 100 Lei

Apare în 1. și 15. a fiecărei luni.

MANUSCRISELE

să primesc până în 10 și 25 a lunii
și nu se înapoiază.

TIPOGRAFIA LUDOVIC SZIKLAI, LUGOJ.

504

504

ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ

Organ al Uniunii Generale a Notarilor Comunali și Cărcuali din România

DIRECTOR ȘI REDACTOR RESPONSABIL :

ALEXANDRU BUHA,
consilier orășnesc, președintele notarilor
și profesor al școlii de notari, Lugoj.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA :
LUGOJ, STRADA BISERICII No. 24.

PRIMREDACTOR :

Dr. ALEXANDRU VASILIE

Inființarea unei tipografii notariale.

Deja la congresul notarilor din anul 1921 s'a discutat ca o necesitate iminentă problema inființării unei tipografii notariale.

Drept aceea, adunarea generală a Uniunii Notarilor Comunali din România, ca o urmare firească a acestei necesități a hotărît definitiv la 1 Noembrie 1924 inființarea tipografiei, care va avea menirea să provadă comunele cu toate imprimările și rechisitele de scris necesare cu un preț mult mai convenabil, ca oricare altă tipografie din țară.

Tipografia, care va fi împreună cu librărie, compactorie și papetărie va fi una dintre cele mai moderne tipografii și are de scop, ca pe lângă liferarea cu preț redus a orice fel de lucrări, să participe la unificarea administrației române, dând imprimare unitare, compuse de o comisie specială și aprobate de Ministerul Internelor, întregii administrații românești.

Capitalul social va fi de lei 5,000.000 împărțit în 10 000 acțiuni à 500 lei.

Intențiunea noastră e, ca toate acțiunile să se subscrie numai de notari și subnotari precum și de toate comunele noastre, și ca tipografia să formeze proprietatea lor exclusivă.

Intrecât notarii nu ar sprijini indeajuns această acțiune, — vom fi siliți să recurgem și la capital strein, care la nici un caz nu ar promova intențiunile, pe cari le urmărim, pentru că

scopul nostru este, ca din primele venituri ale tipografiei — după amortizarea capitalului social, să ridicăm și să susținem Căminul, (unul ori mai multe) unde să fie găzduiți toți copiii de notari și subnotari, cari urmează vre-un liceu sau vre-o facultate oare-care a Universității, dând astfel posibilitatea, ca fiecare notar și subnotar să-și crească copiii corespunzător stării lor sociale.

Apelăm deci din nou la inimile tuturor notarilor și subnotarilor, ca să facă propaganda pentru acest scop, încă înainte de lansarea prospectului de emisiune, care va urma în câteva zile.

Dacă după cum sperăm, fiecare notar și subnotar dintre cei pe cari îi avem î-și va ținea de datorință să subscrie numai două acțiuni, capitalul social va fi suprasemnat.

Tipografia î-și va începe activitatea cu 1 Octombrie 1925.

În consecință Vă rog domnilor notari, să binevoiti a incasa dela comunele Dv. banii votați pentru tipografia comunală și a-i trimite ori la Banca Centrală din Cluj, ori la Banca Albina din Lugoj, iar' pe noi să ne încunoștințați spre a completa evidența noastră.

Lugoj, la 15 Martie 1925.

Alexandru Buha,

președintele Uniunii Gen. a Notarilor.

Uniunea Generală a Notarilor Comunali și Cercuali din România.

Adunarea Uniunii Generale a notarilor Comunali și Cercuali din România a hotărât în Cluj, la 1 Novembrie 1924 înființarea unei tipografii comunale.

În baza acestei hotărâri Prezidiul Uniunii a emis „Prospectul“ cu lista de subscripțiune, care se va trimite fie cărui notar comunal din țară.

Rugăm și pe aceasta cale pe toți Domnii notari și primari, să binevoiască a le subscrie și a le trimite Prezidiului nostru la Lugoj.

„TIPOGRAFIA COMUNALĂ”

Institut de Arte Grafice, de Editură și Compactorie ca S. P. A.

Capital social: 5,000.000 Lei.

Acțiuni: 10.000, à 500 Lei.

PROSPECT.

Pentru îmbunătățirea administrației comunale din România întregită, noi, Uniunea generală și Reuniunile județene a Notarilor comunali și cercuali din România am înființat societatea anonimă „TIPOGRAFIA COMUNALĂ” ca institut de arte grafice, de editură și compactorie

Scopul acestei societăți este :

- a) tipărirea uniformă a tuturor imprimatelor comunale și administrative;
- b) a înlesni scrierea, tipărirea, editarea cărților de științe, de arte și literatură etc., precum și orice fel de lucrări de artă grafică !
- c) înființarea de librării pentru vânzarea cărților, publicațiilor românești din editura proprie sau alte edituri din țară, precum și vânzarea de cărți științifice sau literare străine și în general exercitarea comerțului de librărie;
- d) confecționarea, cumpărarea și vânzarea de rechizite de scris, registre și orice alte articole de papetărie ;
- e) editarea și tipărirea de ziare politice, precum și reviste sociale, literare sau politice ;
- f) cumpărarea și vânzarea de stabilimente tipografice, de librărie și papetărie ;
- g) înființarea unui atelier de compactorie și cartonagiu, și în sfârșit
- h) cumpărarea și vinderea de terenuri, clădiri și efectuarea a orice operațiuni în legătură cu trebuințele societății.

În vederea realizării scopului fixat se înființează Societatea anonimă „TIPOGRAFIA COMUNALĂ” cu un capital social de 5,000.000 Lei împărțit în 10.000 acțiuni în valoare nominală de 500 Lei.

Capitalul social se va asigura prin subscripțiuni. Acțiunile vor fi nominative și se vor plăti în bani gata.

Pentru acțiunile subscrise se va plăti valoarea nominală plus o taxă de fondare de 10%. La subscriere pe lângă taxa de fondare se vor vărsa 50% din capital. Restul de 50% se va plăti ulterior la termenele, ce le va fixa Consiliul de administrație.

Vărsămintele se vor face la „Banca Centrală” din Cluj, și la Banca „Albina” din Lugoj.

Termenul ultim pentru subscrierea acțiunilor și facerea primului vărsământ este 1 Mai 1925.

În caz de suprasubscriere fondatorii își rezervă dreptul să stabilească capitalul social la o sumă mai mare ca 5,000.000 Lei, precum de a și selecționa subscrierile făcute după buna lor chibzuială. În caz, dacă nu vor fi acțiunile toate subscrise, fondatorii sunt în drept a reduce capitalul. Deasemenea fondatorii își rezervă dreptul să numească primul Consiliu de administrație pe termenul de 3 ani.

Lugoj, la 1 Martie 1925.

FONDATORII:

ALEXANDRU BUHA:

consilier financiar al orașului Lugoj.

președintele Uniunii Generale a Notarilor Comunali și Cercuali din România,

CONTRIBUȚII

pentru Căminul copiilor de notari :

	Lei
Votat până la 1 Aprilie 1925	444.392
Ciucul mic	500
Jadara	500
Morlaca	1000
Bologa	1000
Mucrău	500
Molosig	500
Toparcea	500
Total	447.892

pentru tipografia comunală :

	Lei
Votat până la 1 Aprilie 1925	182.400
Ciucul mic	1000
Jadara	500
Morlaca	1000
Bologa	500
Molosig	500
Mucrău	500
Toparcea	500
Popovici Petru, notar în Cârpa	5000
Total	191.900

In jurul reformei administrative.

Modificările, ce s'au mai făcut în proiectul de reformă administrativă cu privire la notarii comunali, pentru aceștia din urmă însemnează prea puțin, mai ales întrucât privește notarii comunali și cercuali din Ardeal și Bănat, despre cari știe deja toată lumea, că sunt oameni cu carte, având fiecare dintre ei 6—8 clase liceale, și afară de aceasta cursul pregătitor, examenul de capacitate etc

Cât privește pregătirea notarului viitor, se face mențiune în proiectul de lege, că până la acvirarea elementelor cu pregătire corespunzătoare se recrutează notari și dintre absolvenții școlilor pregătitoare din Vechiul Regat, însă când e vorba de atribuțiuni, unificarea e desăvârșită, adică tot atâta trage deocamdată în cumpănă un individ cu 8 clase liceale, cât unul cu 4 clase primare, — fiecare are aceleași atribuțiuni, aceiași chemare, fiecare are de tutore pe primarul comunal.

Pentru notarii din Ardeal și Bănat nu ar fi atât de dejositoare situația de mâne, dacă legiuitorul ar fi fost și ar fi călăuzit de ideia de a înălța nimbul administrației viitoare și ar fi inzeștră și pe notarii din Vechiul Regat cu atribuțiunile celor din Ardeal și Bănat, chiar dacă aceasta nu s'ar fi putut face dintr'o dată, treptat — treptat, însă îndată — ce atribuțiunile noastre se ciungăresc pentru-ca astfel să retar-

dăm pentru a ajunge la nivelul colegilor din Vechiul Regat s'a dat pe față procedeul unilateral, menit să agite atâtea spirite pacinice, în detrimentul bunului mers al operei de unificare.

Tăcerea mutuală a corpului notarial din Ardeal și Bănat, faptul, că aceștia nu se mai interesează de organizația lor de până aci, nu mai achită taxele de membri restante, nu sunt semne bune pentru administrația de mâne.

E știut, că funcționarul din Ardeal și Bănat și peste tot, spiritul, ce dominează în aceste teritorii e domol, vorbește puțin și la înțeles, nu 'și prea retrage cuvântul odată pronunțat, deci dacă la timpul său prin vre-un memoriu s'a dat a se înțelege atitudinea, ce vor lua notarii comunali și cercuali din aceste ținuturi față de noua lege, s'a putut și se poate gândi oricine, că aceia nu a fost o amenințare, dar nu au fost nici vorbe goale ; lucrul 'și-a avut sâmburele său.

Știindu-se, că după votarea legii nu putem intra îndată în ogașa mică, ci trebuie să se admită excepțiuni, — cum se admit și cu privire la pregătirea notarilor — tot ca excepție s'ar fi putut admite, ca până la unificarea definitivă a corpului notarial, notarii din Ardeal și Bănat să 'și fi exercitat și pe mai departe drepturile deja avute, în cadrele sferei lor de activitate de până aci.

Primarul comunal nici-când nu a putut și nici nu va putea purta singur sarcina ce 'i-se creiază, ba nu a fost capabil a 'și satisface chemării nici până în prezent, deși nu a avut așa multe atribuțiuni, ci notarul a fost și va trebui să fie instructorul binevoitor al lui a trebuit și va trebui să 'i isprăvească toate agendele, ba une-ori chiar citate din lege și tonul poruncitor trebuie să 'i le insuffle.

Populația din Ardeal și Bănat e învățată deja cu notarul — cap administrativ — și în mod indirect la fel stă cazul și în Vechiul-Regat, deci limitarea autonomiei comunale într'acolo, ca fapticul ocârmuitor al comunei să fie capul administrației comunale, fapticul ofițer de stare civilă să fie conducătorul real al acestui oficiu, nu ar putea fi privită cu ochi răi, ba din contră ar dispărea partea ridicolă din administrația comunală, nu s'ar mai da anză la neînțelegeri, ci lucrurile ar urma calea serioasă și am fi cu un pas mai înainte.

Dacă notarii din Vechiul-Regat și eventual din alte ținuturi, nu ar fi momentan în stare să corespundă chemării noi, s'ar putea statori un anumit timp pentru perfecționarea lor, iar notarii din Ardeal și Bănat ar putea ținea cu ei conferințe pe județe pentru a 'i introduce în toate misteriiile conducerii administrative din toate direcțiile sferei de activitate al unui adevărat suflet al administrației comunale, iar roata administrativă astfel pornită ar fi în stare să garanteze trăinicia, ce ar trebui să o garanteze astăzi, când ori-ce clipă de repaos sau de șovăire însemnează mult pe terenul înaintării, care e și trebuie să fie ținta noastră a tuturor și care se urmărește cu atâta râvnă și cu atâtea jertfe chiar din partea cârmuirii.

Astăzi nu ne putem lega de provincialism,

nici nu ne e permis a ne gândi numai la o parte a țării, astăzi suntem un mănunchiu și trebuie să lucrăm în armonie; pământul românesc reunificat trebuie ogorât, trebuie lucrat de așa, ca să aducă roadele așteptate, iar aceasta nu se poate ajunge prin luarea sbiciului din mâna plugarului de dragul pogânicului.

Din memoriile înaintate de notarii comunali și cercuali s'a putut culege destul până acum și s'ar fi putut transforma fără vre-o șovăire proiectul reformei administrative în sensul celor cerute de aceștia, cu atât mai vârtos, că ei sunt mai chemați a cunoaște viața comunală, pretind mai mult muncă decât răsplată, deci nu sunt conduși de spirite egoistice, ci au avut și au înaintea ochilor propășirea țării, visul neisbândit încă al tuturor acelora, cari au voit și vreau să fie de folos neamului românesc.

Că proiectul de reformă administrativă nu a fost alcătuit așa, cum așteptam că se va întocmi, aceasta era de prevăzut încă dela alcătuirea comisiei elaboratoare, în care ar fi trebuit să ia parte tot felul de funcționari administrativi, în proporția numerică.

Părerăa celor mai mulți factori cunoscători ai situației din Ardeal și Bănat, cu privire la proiectul susmenționat este aceea, că dacă va deveni lege în culoarea 'i actuală, nu se va putea pune în aplicare, cât privește aceste teritorii, deci mai bine dacă s'ar modifica de așa, ca să fie pe placul tuturor, în care caz și legiuitorul ar avea satisfacția sufletească de a fi alcătuit o operă desăvârșită, — iar dacă punctul de vedcre e acela, de a se vota fără modificări, pentru-ce atâta amânare în jurul cauzei?

Ioachim Sas
not. cerc

Uniforme pentru funcționari.

E trist, dar adevărat, că autoritatea funcționarului de astăzi e foarte scăzută și scade pe zi ce merge, nu din vina acestora, nu din cauza, că populația de astăzi nu ar mai ști să stimeze, ci din motivul, că unii subminează autoritatea celorlalți pentru a se ridica pe dânșii și aceasta nu începe de jos, ci de sus și merge treptat-treptat, până la ultima falangetă administrativă.

Autoritatea unor factori administrativi se reduce prin legile ce se votează, dintre cari chiar legea administrativă, care ar fi mai chemată a ridica vaza organelor de administrație, tinde a dărâma și ruinele autorității notarilor comunali, piatra pe care este clădită ori-ce autoritate a superiorilor acestora (căci dacă respectarea organelor administrative nu începe de jos, nu începe nici de mai sus).

Ceia-ce nu ne dă legea ne va da oare uniforma?

Trebue să regurgem, la nasturi scilpitori și la stetele distinctive de grad pentru a putea fi cunoscuți și cinstiți.

Di Virgil Ionescu Darzeu Dir. M. Int. vorbind despre autoritatea ce se imprumută individului prin uniformă, nu știe, sau nu vrea să știe, că la noi, în Ardeal și Banat fraza: „Vine Domnul solgăbirău“ era ca și o lovitură de trăsnet pentru locuitorii comunelor, cari plini de spaimă și descopereau capetele și nu știau ce poziție să ia, ce cuvinte să folosească, pentru a putea ajunge la un răspuns din partea multemutului domn.

La ce am putea ajunge prin introducerea uniforme, atâta vreme, cât funcționarului respec-

tiv nu 'i-e asigurată existența, dacă nu la faptul de a'i vedea și pe aceștia în niște haine unsoase, cum vedem astăzi mulți preoți, cărora reverenda (uniforma) numai vază nu le-ar putea asigura.

Dacă armata și jandarmeria impun prin uniformă, aceasta e a se mulțumi faptului, că acea uniformă e impunătoare, nu prin culoarea, ci prin curățenia ei, fapt la care poți ajunge atunci, când primește primă de echipare, sau când ai un isvor, de unde te poți îmbrăca și echipa cu puține jertfe.

Când un funcționar de astăzi ar trebui să 'și procure și uniformă (pentru serviciu) și haine civile (pentru a se prezenta în societate), ar trebui să 'și spezeze toate venitele pentru a se putea îmbrăca, în care caz familia lui ar putea pleca la cerșit, pentru a 'și asigura și ea existența.

Azi, când fiecare 'și petește sărăcia, așa, cum poate (nu cum vrea) nu poate fi vorbă de uniformă, nici de îmbrăcăminte luxoasă, ci poate de atâta, ca respectivul să fie îmbrăcat, iar dacă mai durează mizeria, vom mai vedea și funcționari goi (căci de aceia cu haine petecite vedem și azi destui).

Nu de uniformă stăm în loc, ci avem nevoie de alte lucruri, cari ne-ar putea garanta autoritatea, cari lucruri astăzi sunt în mâinile celor chemați a croi viitorul administrației, de pinde deci dela bunăvoința acelor, că vom avea pentru viitor autoritate, sau că va trebui să recurgem la uniformă și alte mijloace pentru a ne câștiga vază pe căi indirecte.

Un notar comunal.

PERMISELE DE PORT ARMĂ

Deși legea nouă pentru reglementarea portului de arme dă notarului competența ce o avea până acum primăria comunală în jurul estradării certificatelor de bună purtare, așa, că părtinirile de până aci dispar, totuși exoperarea unui per-

mis de port armă, e legată de o ceremonie foarte lungă, ceremonie, care discorajază mulți indivizi, care contribue la creșterea numărului braconierilor și al altor purtători clandestini de arme.

Un individ pentru a ajunge în posesiunea unui permis de port armă, trebuie să recurgă la notar, la judecătoria de ocol și la grefa tribunalului pentru certificate de moralitate și când știut este, că sunt comune îndepărtate de judecătoria și cu atât mai departe de tribunale, poate presupune ori-cine, că procurarea certificatelor e costisitoare; unde rămân apoi taxele pentru certificate pentru permis, cererile și timbrele?

Când autoritatea comunală estradează un certificat, îl estradează pe lângă răspundere, deci nu se poate presupune, că în jurul cauzei s'ar face mușamalizări, căci nu prea sunt indivizi, cari ar fi în stare să'și pună oficiul în cumpănă cu prietenia sau cu un venit material mai mic sau mai mare.

Dacă ai a procura 3—4 certificate, din 3—4 localități, te costă afacerea minimum 1000 Lei; țăranul nu plătește atâta, ci dacă nu 'și poate lăpăda năravul, braconiază și fără permis de armă și dacă 'și cunoaște meseria, până să fi prins, a câștigat și prețul unei arme și pe-deapsa ce 'i-se dă eventual și poate porni din nou la afaceri

Pentru a se putea ajunge la scopul urmărit, de a evidenția partea cea mai mare a armelor (căci toate nici-când nu se vor evidenția) trebuie să se ușoreze estradarea permiselor, în care caz și braconierul îndrăsneț mai lasă din a sa, 'și

cere permis, iar mai târziu ajungând în societatea altora 'și destăinuște involuntar cărările și ascunșișurile, așa, că la o eventuală nouă limitare a portului de arme, s'ar găsi indivizi, cari să dea indiciile necesare pentru prinderea dușmanilor vânatului, adică a braconierilor, iar aceștia văzându-se tradați, rînd pe rînd s'ar lăsa de meseria exercitată astăzi cu atâta dibăcie.

Pentru-ca să iese din ascunzișul lor și armele militare, ar trebui să fie liber și portul acestora, acolo, unde sunt societăți de vânat, (ca respectivii să poată fi descoperiți) iar după un timp s'ar putea începe cu tragerea la răspundere a astorfel de proprietari asupra dreptului lor de proprietate și asupra câștigării armelor, cari pe lângă restricțiunile de astăzi nu vor mai vedea în curînd lumina soarelui, deși cred, că nu vor fi puține la număr.

Braconierul odată-ce știe, că tovarășii săi pot să'l tradeze, încetul cu încetul 'și vine la ogașa de a vâna atunci, când e permis vânatul și astfel scopul urmărit, în mare parte ar fi ajuns.

Până când restricțiunile de astăzi vor rămânea în vigoare, vânatul se va împuțina zi pe zi, iar armele ascunse vor rămânea în ascunzișurile lor.

I. S.
notar

Și acum nepăsători.

Legea administrativă în fazele pe cari 'ile cunoaștem însemnează îngroparea vieții notariale actuale din Ardeal și Bănat și întruchiparea și la noi a aceleia din Vechiul Regat, fără considerare la aceia, că va corespunde și aci sau nu acel sistem de administrație, care deja nici pentru Vechiul Regat nu mai e corespunzător.

Notarul de mâine nu va mai avea chemarea frumoasă pe care o a avut astăzi, el va fi func-

ționar de staț — ce e drept — cu puține atribuțiuni și tot așa de puține drepturi, primarul va fi omnipotentul comunei și cu el secretarul comunal și aceasta de dragul tradiției din regatul vechiu și din motiv că nu avem destui oameni cu pregătire mai înaltă pentru a putea începe noua administrație de pe o treaptă mai înaltă a civilizației.

Deși ni-se promite marea cu sarea, ceia-ce

mai făcut și până acum, nu mai putem considera nimica de măgulitor, trebuie să ne încheptăm mai bine rândurile pentru a continua lupta pentru existență, cu mai mare forță și cu mai multă încredere în reușita, care sperăm, că va fi cu un pas mai aproape, protejată fiind chiar de legea, ce se votează astăzi.

Cum înțeleg unii dintre colegi să ne încheptăm rândurile?

Prin neachitarea taxelor de membrii și abonamentului pentru revistă, nu ajungem la considerare, ba ce e mai dureros, unii dintre colegi refuză revista, — fără a se gândi la păcatul, ce au săvârșit față de corporație și față de ei însuși — cum e bună oră cazul cu notarul dela Mărtiniș, jud. Odorhei, care a refuzat revista (adecă a scris să nu 'i-se mai trimită) sub pretext, că nu are buget pentru ea.

Atât refuzarea revistei, cât și pretextul invocat numai rușine 'i pot aduce colegului susmenționat, al cărui nume ar trebui eternizat, ca să servească drept exemplu pentru viitoarele generații.

Trist e, dar adevărat, că mai sunt și alții colegi de felul celui susmenționat și astfel am avut dreptate, când în unul din numerii trecuții am afirmat că legământul, ce ne mai ține laolaltă este putred.

O rândunică nu aduce primăvară. Mulțimea, pre-cum a început a se dovedi, e conștie de chemarea ei, aruncăm stoborii putrezi din gardul uniunii noastre, înțepenim mai bine pe cei rămași și tot nu va trebui să stricăm gardul întreg

Un notar cercual.

Funcționarii și legea pensiilor.

— Moțiunea federației funcționarilor publici votată în adunarea din 15 Martie c. —

Funcționarii și pensionarii publici adunați în mare întrunire publică azi 15 Martie 1925, în Palatul Societății Funcționarilor din Piața Victoriei, București ascultând expunerile conducătorilor Federației Asociațiilor de funcționari și pensionari din România, și având în vedere propunerile făcute, hotărâsc să se ceară guvernului și parlamentului introducerea în legea generală de pensii a următoarelor dispozițiuni:

1. Drepturile la pensie pentru vechime de serviciu se pot obține când funcționarul a împlinit vârsta de 55 ani sau chiar înainte de această vârstă, dacă a servit 30 ani împliniți (art. 2 din proiectul de lege).

2. Funcționarul retras din funcțiune înainte de vârsta de 55 ani sau înainte de împlinirea a 30 ani de serviciu și care nu a mai revenit în funcțiune, păstrează dreptul său la pensie pentru anii serviți, cu condiția de a avea cel puțin 15 ani de serviciu.

Drepturile lui se stabilesc, când va împlini vârsta de pensie sau la data decesului pentru urmașii săi (art. 3 din proiect).

Dacă nu se admite această dispoziție, care există de altfel și în legea actuală de pensii, atunci să se introducă principiul restituirii refinerilor, după cum se găsește în legea franceză pentru pensii. În acest caz trebuie desființat art. 70 din proiect.

3. Drepturile la pensie pentru vechime de serviciu în caz de deces și pentru invaliditate necauzată de serviciu se stabilesc astfel: pentru 10 ani împliniți 40 la sută din media salariilor din ultimul an de serviciu, iar pentru fiecare an peste acest termen câte 3 la sută din aceeaș medie, până la 30 ani (art. 9 din proiect).

4. Când funcționarul a căpătat o invaliditate parțială în timpul și din cauza serviciului, pensia se va stabili după normele de la articolul precedent, spunându-se timpul servit cu 5 ani, fără ca pensia să fie mai mică de 75 la sută din ultima retribuție.

În cazul când invaliditatea din cauza serviciului face pe funcționar neapt la orice muncă sau provoacă decesul, pensia va fi egală cu ultima retribuție, indiferent de timpul servit (art. 12 din proiect).

5. La cap. III „pensiunile urmașilor”, din considerațiuni de ordin moral și social, să se adauge următoarele:

a) Văduva pensionară, care se recăsătorește, va continua să se bucure de 50 la sută din dreptul ei de pensie. În caz de deces al noului ei soț sau de desfacerea căsătoriei în favoarea ei, își va redobândi pensia ei avută înainte de recăsătorire.

b) Orfanii se vor bucura de pensiile ambilor părinți, dacă aceștia au fost funcționari.

c) Soțul funcționar sau pensionar supraviețuitor se va bucura de 50 la sută din pensiunea soțului sau soției decedate.

6. Ajutoarele celor puși în retragere din cauză de invaliditate sau decedați înainte de termenul de 10 ani, să cuprindă nu numai salariul de bază ci și accesoriile respective (cap. IV din proiect).

7. În consiliul de administrație al Cassei generale de Pensii, precum și în toate comisiunile pentru stabilirea pensiilor să ia parte și delegați aleși ai funcționarilor, respective ai Asociațiilor lor (cap. V și VI din proiect).

9. La art. 78 din proiectul de lege să nu se mai enumere categoriile de funcționari, cari au dreptul să verse ulterior reținerile cuvenite Cassei Pensiilor pentru anii serviți, fără rețineri întrucât proiectul a omis unele categorii cum sunt: agenții de percepție, agenții portăreilor, agenții regionali etc. Să se dea articolului următoarea redacție:

Funcționarii plătiți cu diurne din fonduri globale, remize sau taxe, cărora nu li s'au făcut rețineri la timp pentru pensii au dreptul să depună aceste rețineri.

10. La art. 83 să se repare nedreptatea ce s'a făcut funcționarilor civili grade inferioare, mobilizați în războiul pentru întregirea neamului și cari au fost omiși în legea din 1920.

Textul se va completa astfel:

„Oficerii activi și asimilații lor, ofițerii de rezervă și gradele inferioare funcționarii publici etc.”.

11. Să se șteargă maximul de pensie prevăzut de art. 10 din proiectul de lege, iar în caz dacă rămâne, articolul 105 să se modifice astfel:

„Dacă în viitor salariile vor suferi reduceri sau măriti maximul de pensie va suferi o reducere sau urcare proporțională.

12. Având în vedere scăderea mare a valorii leului, precum și anomaliile ce există azi între pensiunile făcute sub diferite legi, este necesar și drept să se revizuiască toate pensiunile tuturor actualilor pensionari să fie egale cu pensiile ce se vor da după noua lege colegilor lor de grad egal și pentru același timp de serviciu.

13. Să se revizuiască și să se unifice pensiile invalizilor, văduvelor și orfanilor de război, asigurându-li-se puțința unui trai omenesc.

14. Pensionarilor actuali și viitori să li se dea aceleași accesorii și spor de scumpete ca și funcționarilor activi.

Conducătorii Federației sunt împuterniciți să înainteze această motiune guvernului, Adunării Deputaților și Senatului.

La ora 1 d. a. întrunirea a luat sfârșit.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Legi, Deciziuni, Ordonanțe.

Cheltuelile de reprezentare ale prefectilor.

(Ord. No. 13717 din 16 Februarie 1925 a Minist. Int.)

Avem onoare a Vă face cunoscut, că Ministerul, pentru a stabili o uniformitate în ceea ce privește drepturile la indemnizațiile de deplasare, de detașare și cheltueli de reprezentare pentru d-nii prefecti ai județelor din vechiul Regat, Transilvania și Basarabia, a fixat prin deciziunea ministerială No. 11336 din 9 Februarie 1925 suma de lei 7000 lunar, atât pentru d-nii prefecti titulari cât și pentru d-nii inspectori generali administrativi delegați ca prefecti.

Hotărâdu-se ca această alocație cuvenită D-vs. să vi-se plătească în întregime din bugetul aceluia județ, avem onoare a Vă ruga să aveți în vedere această dispozițiune pentru primirea drepturilor D-vs. lunare.

Remunerarea luptătorilor în armată americană

(Raportul Legațiunii Române din Washington No. 6812-A—14 către Ministeru Atacelor Străine)

La 19 Mai 1924 Congresul (Parlamentul) Statelor Unite a votat legea cunoscută sub numele de The World

War Adjusted Compensation Act, prin care se acordă celor cari au luptat în armata americană în timpul războiului european o compensațiune de Dollar 1 pe zi, pentru timpul în care au fost sub drapel pe teritoriul Statelor-Unite și Dollar 1,25 pe zi, pentru timpul servit peste ocean, după 5 Aprilie 1917 și înainte de 1 Iulie 1910, cu excepțiunea că nu se acordă nici o sumă celor cari au servit 60 zile mai puțin, sau celor cari au făcut parte din anumite servicii ale armatei americane și cari prin acea lege nu sunt îndreptățiți la această compensațiune. Dacă suma cuvenită e Dollar 50.00 sau mai puțin, aceasta se plătește în numerar veteranului sau dacă el a murit, rudelor în condițiunile arătate mai la vale

Dacă însă suma întrece Dollar 50.00 veteranul va primi un certificat de „Adjusted compensation” sau dacă e decedat, se va plăti rudelor, după ce vor îndeplini formalitățile cuvenite, în numerar în 10 rate trimestriale. Certificatul este un fel de asigurare pe 20 ani, plătită în numerar la sfârșitul acestui interval de timp, veteranului sau aceluia care l-ar numi el de beneficiar. În

caz că ar muri înainte de trecerea a 20 ani, asigurarea este plătită în numerar și devine parte din averea personală a defunctului veteran.

Detalii pentru obținerea acestei compensațiuni se găesc în instrucțiunile pe cari le alătur acestui raport. Fiecare veteran îndreptățit la compensațiunea aceasta, va trebui să completeze un formular lip, ca acel anexat instrucțiunilor. Sunt considerați ca veterani îndreptățiti la »Adjusted compensation« orice persoană care a făcut parte din armata de uscat și marina americană la orice timp după 5 Aprilie 1917 și înainte de 12 Noembrie 1918 cu excepțiunea :

a) Celor cari la orice timp din acest interval au fost șterși din controalele armatei sau marinei pentru motive dezonorabile; b) celor cari au obiectat contra serviciului militar și au refuzat să poarte uniformă; c) celor cari au fost demobilizați din armata sau marina Statelor Unite pe motivul că nu erau cetățeni americani.

Dacă veterarul a încetat din viață, acei cari erau »dependenți« de el sunt îndreptățiti să reclame aceasta »Adjusted compensation«, după ce vor face dovada, că într'adevăr depindeau de sprijinul lui pentru menținerea existenței. Nu pot fi considerați ca dependenți decât rudele arătate mai jos în ordinea preferinței ce li-se dă;

a) Văduva sau văduvul care nu s'a recăsătorit; b) în lipsa unei văduve sau văduv, copiilor în părți egale; c) în lipsa unei văduve, văduv, sau copii, mamei și tatălui. Numai copiii sub 18 ani la data morții veteranului sunt luați în considerare. Primirea cererilor și complectarea formularelor trebuie făcută înainte de 1 Ianuarie 1928.

Cum sunt și români cari au făcut războiul în armata americană, din cari unii s'au naturalizat, alții nu, și cari sunt îndreptățiti la aceasta »Adjusted compensation«, trimit Excelenței Voastre lămuririle de mai sus, împreună cu 35 de plicuri, conținând instrucțiuni și formularele, spre a Vă pune în măsură de a da interesatilor, la cerere, informațiunile necesare. Cei cari cunosc limba engleză, ar putea să îndeplinească singur formalitățile cerute; cei cari nu știu englezește și nu pot înțelege îndrumările date, se vor adresa în scris sau personal d-lui Atașat militar al Statelor-Unite de pe lângă Legațiunea Americană din București.
Nr. 318—1925.

Statutele corporațiilor industriale din Transilvania.

(Decizia No. 85502—1924 a Ministerului Industriei și Comerțului apărută în No. 269—1924 al Monitorului Oficial).

Noi ministru secretar de Stat la departamentul industriei și comerțului.

Având în vedere invitația făcută la acest departament; ca toate corporațiile industriale din Transilvania și Bănat, să înainteze până la 15 August 1924, statutele lor modificate conform legilor în vigoare.

Având în vedere că numai câteva corporații in-

dustriale au răspuns acestei invitații, iar o parte din ele le-au înaintat conform legii pentru persoanele juridice, tribunalului respectiv spre aprobare;

Având în vedere că multe corporații industriale sunt neorientate dacă cad în prevederile legii asupra persoanelor juridice sau a sindicatelor profesionale, decidem :

Art. I. Toate corporațiile industriale din Transilvania și Bănat, a căror statute sunt din o dată mai veche decât trecerea lor la regatul român, sunt obligate a înainta ministerului de industrie și comerț, în termen de 6 luni dela publicarea prezentei decizii în Monitorul Oficial, statutele lor modificate conform cerințelor actuale, de drept public

Art. II. Corporațiile industriale cari conform paragrafului 127 al legii XVII din 1884, sunt și autorități industriale, (având a executa dispozițiunile paragrafului 59—110 a acestei legi, nu cad sub prevederile legii asupra persoanelor juridice, în ce privește aprobarea statulelor și deci și în acest caz, rămâne în vigoare prevederile paragrafului 128 al legii din 1884 care obligă toate corporațiile a prezenta statutele pentru aprobarea ministerului de industrie și comerț.

Art. III. Acele corporații cari în termenul fixat nu se vor conforma prezentei deciziuni, vor fi suspendate.

Art IV. Dl director general al Industriei este însărcinat cu aduceerea la îndeplinire a prezentei deciziuni (6250—1924).

Dată la Noembrie 1924.
No. 85.502.

Bugetul special pentru serviciul de pază

Prin circulara No. 28550—1924 Ministerul de Interne a dispus, ca pentru serviciul de pază (garzii comunale) să se formeze de fiecare comună un buget special separat de bugetul extra-ordinar. Modelul de buget pentru veniturile și cheltuelile în chestiune, prevede printre cheltueli și chiria cuvenită pentru postul de jandarmerie. Din fondurile de pază se vor plăti chiriile posturilor de jandarmi, având în vedere că, în conformitate cu legea pentru înființarea acestui serviciu, șeful postului de jandarmi este obligat să supravegheze și să conducă acest serviciu, așa că este natural ca pentru serviciul ce se prestează de jandarmerie să se acorde o subvenție de către comune sub această formă, din bugetul special pentru pază, Statul neavând posibilitatea ca din mica subvenție ce se plătește de comune din bugetul ordinar să acopere cheltuelile simți-toare ce sunt în sarcina sa pentru jandarmerie, (solde, echipament, armament, furnitură de cancelarie, încălzit luminat, etc.). Din aceste bugete în afară de chiria posturilor, se vor plăti și chiriile pentru localurile secțiilor de jandarmi prevăzându-se în aceste bugete cota parte ce revine fiecărei comune pentru secție respectivă. (No. 6248—1924).

Situația funcționarilor provizorii.

(Ord. No. 5784 din 13 Februarie 1925 a Minist. Int.)

Ni s'a semnalat de către d-nii inspectori generali administrativi că unele comisiuni disciplinare de judecată locale, depășind competența ce li s'a dat prin legea Statutului funcționarilor publici, se constituie adesea instanțe de apel, contra deciziunilor date de șefii autorităților, relativ la funcționarii provizorii.

Pentru a înlătura în viitor asemenea proceduri ilegale, vă semnalăm mai jos textele de lege care reglementează atât stiuția și drepturile celor două categorii de funcționari — definitivi și provizori — cât și competența comisiunii disciplinare de judecată.

Art. 7. din legea pentru statutul funcționarilor prevede clar și categoric că numai funcționarii stabili se bucură de grațiile Statutului în ce privește mutarea, detașarea, aplicarea măsurilor disciplinare etc.

Astfel fiind, funcționarii provizorii pot fi mutați, pedepsiți, înlocuiți etc. de șeful autorității, conform dispozițiilor legii și deciziunilor noastre cu No 42.084—924 și No 54.890—924 prin care vi s'a stabilit și delegat drepturi asupra unor anumite grade funcționărești.

Art. 53. din statut prevede categoric că trimiterea în judecată se face de ministru sau de șeful de autoritate, pe baza unei cercetări la care va fi ascultat și invinuitul.

Din acest text, destul de clar, reese că comisiunea de disciplină nu se poate pune în mișcare decât când este sesizată de ministru sau șeful de autoritate și ii este absolut interzis a se sesiza singură, deoarece nu are caracterul unei instituțiuni represive ordinare, parchet sau judecător de instrucție.

Ca atare îi este absolut interzis a se amesteca în actele de autoritate făcute de șefii administrațiilor locale — primarii și prefectii — în limitele competenței ce au dela legi și cele delegate de ministru.

D-voastră veți pune în vedere această dispoziție legală, atât președintelui cât și membrilor comisiunii disciplinare locale, arătându-le că orice dispoziții luate de comisiune în afară de cele prevăzute în textul Statutului, sunt nule, și singurul lor efect ar fi slăbirea încrederii pe cari funcționarii o au în ea când ei vor vedea că ia dispoziții în afară de lege.

Transporturile funcționarilor, trimiși în delegație.

La e întrebare a subprefecturei jud. Brașov, Ministerul de Interne, sub No. 11970 din 29 Ianuarie 1925 a comunicat următoarele:

Domnule subprefect, referindu-ne la raportul dvs No. 4863—1924, vă facem cunoscut că transporturile funcționarilor trimiși în delegație, în localitățile unde nu sunt trenuri și care se vor face cu trăsura sau căruța sau orice alt mijloc de transport, se vor achita pe baza conturilor și chitanțelor eliberate de acei cari au executat transporturile.

Aceste chitanțe urmează a fi certificate de autoritatea polițienească sau comunală din localitatea unde se face deplasarea.

Pentru transporturile funcționarilor, fie făcute cu bicicleta, fie pedestru sau fie că sunt transportați în mod gratuit nu se vor da cheltueli de deplasare, întrucât nu fac nici o cheltuială deosebită; acești funcționari au dreptul numai la diurne.

Dacă un funcționar execută deplasarea întrebându-l trăsura și caii săi proprii, atunci are dreptul la cheltueli de deplasare, ținându-se seamă, în calculul acestor cheltueli de prețurile locale, iar certificarea chitanțelor se va face de către autoritățile respective menționate mai sus.

Cât privește chestiunea că funcționarii nu sunt obligați a întrebuița trenul în deplasările ce fac, observăm că este în interesul economiei pentru instituția din care fac parte ca să întrebuițeze mijloacele de transport cele mai eftine, bine înțeles fără prejudicierea obiectului delegațiunii pentru executarea căreia se face deplasarea.

Dispozițiunile arătate mai sus nu se referă la funcționarii cari primesc pausalul de deplasare, aceștia fiind obligați a face deplasările în sarcina pausalului.

Definitivarea funcționarilor

Ord. No. 5.726 din 13 Februarie 1925 Minist. Int.
cătră prefectii de județe.

Articolul 79 din regulamentul legii pentru statutul funcționarilor publici prevede că: Orice funcționar se consideră ca stagiar timp de un an, când el se bucură de toate drepturile, afară de acelea de stabilitate.

După trecerea de un an dela numire comisiunea pentru propuneri de numiri și înaintări examinează notele date funcționarului de către șefii săi erarlici și se pronunță dacă poate fi declarat definitiv.

Hotărârea favorabilă a comisiunii dă drept la definitivat, care se va declara, printr'o deciziune a autorității, care a făcut numirea.

Funcționarului, care nu e găsit apt pentru definitivat, se va acorda dreptul de a face încă un an stagiul. Dacă nici după trecerea acestui timp el nu va fi găsit apt pentru a fi declarat definitiv, va putea fi depărtat din funcțiune.

Pentru funcționarii administrativi (de Stat), cari intră în această categorie veți întocmi tabloul respectiv și împreună cu foile calificative îl veți înainta ministrului pentru a fi supus comisiunii centrale pentru propuneri de numiri și înaintări spre a-și da avizul.

Pentru funcționarii județeni și comunali, vă rugăm să întocmiți un alt tablou care, împreună cu foile calificative, să fie supus comisiunii locale pentru propuneri de numiri și înaintări spre a aviza.

Căminurile de ucenici

(Deciziunea No 30886—1924 Minist Muncii).

Art. 1. Până la reglementarea definitivă pe cale legală a înființării și funcționării căminurilor de ucenici din industrie și comerț, acestea se vor conduce după prescripțiunile fixate prin prezenta decizie.

Art. 2. Pentru construirea și întreținerea căminurilor de ucenici, în locurile unde necesitatea lor va fi simțită, se vor institui comitete prin întregirea prefecturilor primarilor, reprezentanților locali ai Ministerelor de Muncă sau de Industrie, patronilor, lucrătorilor sau oricăror alte persoane autorizate în acest scop de Minister.

Art. 3. Fiecare comitet se va compune din 7 persoane, a căror onorabilitate și interes pentru binele obștesc sau pentru clasele muncitoare să fie vădite sau îndeobște cunoscute, între care va fi cel puțin un întreprinzător și un lucrător.

Comitetele vor trebui să aibă aprobarea Ministerului.

Ele vor întocmi un statut conform regulamentului ce se va alcătui pentru constituirea și funcționarea acestor căminuri și pentru alegerea comitetelor.

Art. 4. Comitetele întocmite, conform dispozițiilor din art. precedent și a celor din lege pentru persoanele juridice prevăzute în această din urmă lege

Art. 5. Căminurile construite și întreținute din vreuna din autoritățile publice dispensate de îndeplinirea acestor formalități; șeful autorității de care depinde este de drept reprezentantul lor; de asemenea căminurile întreținute exclusiv de persoane fizice sau juridice sunt în sarcina acestora și dispensate de îndeplinirea vreunei formalități.

Art. 6. Toate căminurile sunt supuse controlului administrativ al Ministerului Muncii sau delegaților săi; căminurile la a căror constituire și întreținere se contribuie și prin cotizări, subvenții particulare sau din partea statului sunt supuse pe lângă controlul de gestiuni din partea Ministerului Muncii sau a delegaților săi speciali.

Art. 7. Se întocmește provizoriu pe lângă Ministerul Muncii o comisie compusă din Directorii Generali ai Muncii Asigurărilor Sociale, Aristenței Sociale, Mineilor, Industriei, Invățământului muncitoresc, președintele societății pentru ocrotirea ucenicilor industriale, 2 reprezentanți ai sindicatelor și ununilor patronale și 2 a celor profesionale de salariați, numiți de minister cari se vor ocupa cu toate chestiunile privitoare la ucenici în general și căminuri de ucenici.

Această comisiune va aviza cum trebuie să fie distribuite subvențiile ce se acordă de Minister pentru căminuri.

Art. 8. Direcțiunea Generală a Muncii și Direcțiunea Generală a Contabilității și Personalului sunt însărcinate cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

Data la 12 Ianuarie 1925.

România Ministerul de Interne. Direcțiunea Contabilității — No. 22.485 din 10 Martie 1925

DOMNULE, Cu circulara noastră No. 100.409 din 4 Decembrie 1924, s'a comunicat tuturor prefecturilor de județe deciziunea ministerială No. 100.411—925, prin care d-nii prefecti de județe au fost autorizați să aprobe și să ordonanteze în numele d-lui Ministru, cheltuelile de personal de sub art. 21, 22, 23, 35 și 36 precum și anumite cheltueli de materiale de sub art. 24, 25, 26, 27, 28, 33, 34, 38, 39, 40, 41, 43, 44, 45, 46 și 55 din bugetul exercițiului 1925.

În acelaș timp, prin circulara No. 1.917 din 13 Ianuarie 1925, s'au mai dat diferite instrucțiuni de cari trebuie să se țină seama cu ocaziunea ordonanțurilor, în afară de cele comunicate prin circularile anterioare cari deasemenea trebuiesc revăzute de cei în drept în vederea strictei lor respectări.

Legea asupra contabilității publice, deși arată cu precizie normele cari reglementează toate chestiunile de contabilitate, totuș, am fost sesizati de Ministerul de Finanțe că multe din acesta norme nu sunt întotdeauna respectate cu strictețe.

Toate dispozițiile articolelor prevăzute în legea contabilității publice, fiind norme de strictă interpretare, ele trebuiesc respectate și aplicate întocmai și ceci în cazul când aveți oare cari nedumeriri asupra aplicării vreunei dispozițiuni din aceasta lege, ni se vor cere relațiuni pentru a nu se da o altă interpretare decât aceea ce a avut-o în legiuitorul.

Cu acoastă ocaziune, vă comunicăm următoarele dispozițiuni ce am primit dela Ministerul de Finanțe în cursul lunii Ianuarie 1925, cu adresele No. 13.188, 13.258, 20.823, 26.167 și 30.707—925, de a căror aplicare, veți ține deosebită seamă:

a) Se va trimite imediat administrațiilor financiare respective, actele ordinelor de plată la cari s'a făcut mențiune că „actele justificative vor fi produse în urmă” cunoscând că, în cazul când aceste acte nu vor fi trimise cel mai târziu până la închiderea exercițiului, ordonatorii vor fi constrânși să verse la Stat sumele primite.

b) 1. Orice ordonanță emisă trebuie să aibă ca acte justificative acelea menționate la art. 98 din legea contabilității publice.

Facturile sau conturile furnizorilor trebuie să fie datate și să menționeze autoritatea căreia s'au procurat furniturile, precum și timpul (anul, semestrul, trimestrul, luna, etc.) pentru care s'au procurat, iar din partea autorității să se certifice primirea lor, consumarea când e cazul, sau executarea lucrărilor, dacă actele justificative sunt relative la efectuarea de lucrări.

2. În afară de actele verificate și aprobate de cei în drept, orice ordonanță trebuie să aibă anexată și copie de pe aprobarea de plată.

3. Pentru lucrările predate și executate, ordonanțele vor avea anexate procesele-verbale de recepție a

lucrărilor, precum și situația lucrărilor executate.

4. Când predarea a constat din materiale neconsumabile, atunci pe lângă procesul-verbal de recepțiune trebuie să aibă anexat și înregistrarea făcută de șeful depozitului însărcinat cu conservarea materialelor, precum și chitanța sau recepția de primire.

5. Ordonanțele de plată trebuie să indice numărul și natura actelor justificative alăturate la dănele (conform art. 99 din legea contabilității publice)

Când în justificarea unei cheltuieli s'au produs mai multe acte justificative, ele trebuie să fie însoțite de un borderou enumerativ, afară numai dacă aceste acte nu sunt enumerate în ordonanțe.

6. Se va arăta în ordinele de plată, subliniat cu roșu, diferite taxe și contribuțiuni datorate de întreprinzători sau furnizorii Statului (conform art. 100 din legea contabilității publice).

7. Toate ordinele de plată trebuiesc emise pe numele celui în drept a primi banii. Dacă se întâmplă, pentru diferite motive ca să se ordonanțeze pe numele altcuivă, cum este chestiunea salariilor, atunci trebuie să se noteze în coloana de observațiune a ordonanței „se va anexa chitanța de primirea sumelor celor îndrept“.

Deasemenea când sunt de incasat sume de către

percepțiile comunale sau de către uzinele de gaz și electricitate, este absolut necesar să se facă mențiunea în ordonanțe ca „să se anexe chitanțele circumscripției comunale sau a uzinei“.

c) Pe toate ordinele de plată și pe ordinele de credit ce se emit asupra administrațiilor financiare, se va specifica, când este vorba de credite, dacă este credit extraordinar bugetar sau dacă este credit de trezorerie. Aceasta pentru a nu se produce erorii la operațiunile trecerii la cheltuieli a ordinelor de plată.

d) În ordinele de plată (ca și în ordinele de credit) crediturile vor fi desfășurate pe articole și alineate (cum sunt cele pentru plata salariilor) pentru ca administrațiile financiare să poată întocmi situațiile generale lunare, astfel cum sunt dispozițiunile în vigoare.

e) Salariile să se ordonanțeze între 18 - 20 ale lunii, pentru ca administrațiile financiare să le poată achita după 20.

Ordinele de plata salariilor vor fi însoțite și de chitanțele doveditoare că funcționarii și-au plătit impozitele la data cerută.

p Ministru, Al. Crăsnaru.

Director general, Ilie Nicolaescu.

Soluțiuni și interpretări administrative.

Intrebare: Vă rog să binevoiți a-mi răspunde în revista Dv. la următoarea Intrebare:

Se poate încasa pe cale de administrativă (prin forță — execuțiune) pe baza ordinului Preturei — taxele (impozitele) de cult și anume:

1. Taxele (impozitele) de școală confesională r. cat.
2. „ „ de retribuțiune preotului „ „
3. „ „ de întreținerea bisericii „ „

Observ că biserica are Dominiul ca patron, care a ținut până acuma preotul și a întreținut biserica, ceea ce nu mai vrea să plătească fiind că prin Ref. agr. a pierdut $\frac{1}{3}$ parte din pământ, arânda pământului este a Dominiului.

Conform legii pentru unificarea contribuțiilor directe etc. nu e iertat a încasa impozite de cult. Care art. din lege?

Trebuie patronul să plătească preotul și se întreține biserica până trage arenda pământului? Este undeva un deciz?

Răspuns: Conform art. 74 din legea pentru unificarea Contribuțiilor directe, nu se poate nici înființa nici încasa. (vezi doctrina art. 74 desbaterile Parla-

mentare și răspunsul Dlui Ministru de Finanțe dat Dlui Hans Hedrich.)

Intrebare: 1. X. X. donează cu contract imobilele lui X. X. minor, care contract se înaintează Sedr. orf. spre aprobare.

Sedr. orf. inapoează contractul și cere ca în firul unui proces verbal să se asculte rudenile cele mai apropiate a le minorului dacă se invoesc la aceia sau nu, ori pentru ce? aici nu e vorba de vânzare cumpărare?

2. Câtă diurnă are un subnotar la zi?

3. Griefier comunal are diurnă și anume cât?

4. După certificatele de naționalitate, nu se poate încasa nici o taxă? Alții cer câte 2—3 la an pentru contracte la avocat, toate se e iberează gratuit? Timbre se aplică pe acestea certificate?

Răspuns: Ad. 1. Sedria orfanală procedează corect; trebuie ascultate rudele în ori ce caz și minorul trecut de 14 ani.

Ad. 2. Diurnă 80 Lei la zi în baza ord. No 8140—1924 I. Min. Int.

Ad. 3. Zilnic, pe ziua întregă 60 lei, pe jumătate zi 30 lei.

Ad. 4. Certificatele de naționalitate sunt scutite de orice taxe.

Intrebare. Inaintând Preturei expl. II-lea al reg. st civile, acum mi-s'a reînăpăiat cu diferite observări, făcute referitor la înreg. de morți — că nu ar fi corecte și să cer corectarea pe cale judiciară

Din înregistrările obiecționate reproduc câteva specimene și anume,
în baza :

SENTINȚĂ :

I „Judecătoria declară pe N. N., fost soldat, grad inferior la Regt unguresc de Honvezi 23, comp 5, fost locuitor în X, de prezumat încetat din viață. Publicată în fața petenților, etc. și subscrierile.“ ;
în baza căreia, precum și a datelor servite de declarant, am făcut următoarea înregistrare :

Nr. curent	Timpul		Numele și prenumele, domiciliul mortului	Religia	Vârsta	Numele		Locul decesului etc.	Cauza decesului	Eventuale observări înainte de subscrieri etc	Inscrierii etc
	înregistr.	morții				soției	părinților decesatului				
35	1924 Apr. 23	1914 Sept 10	Marcu Ion, soldat la Regt 23 Honvezi (agricultor) Georgiul de jos	gr. ort.	38 ani	Lup Eva	Deced. Marc Miron deced Pancea Arsenica	Selice-nuova pe frontul Galțiian	Glonte de mitralieră	Inregistrat la cererea partidei în baza sentinței jud. de ocol din Georgiul de jos cu No. 8/3—1924. Datele lipsinde din sentință le-a servit declarantul, carele este fratele decesatului. Semnăturile.	/.

în baza :

SENTINȚĂ :

II. „Tribunalul declară, că N. N., căscut la 1 Febr. 1878, din com. X, a decedat în lagărul din Zalaturda (Asia-mică) la 1 Aug. 1916 și obligă pe prezenta la suportarea speselor, etc., apoi Semnăturile“.
am făcut următoarea înregistrare :

Nr. curent	Timpul		Numele și prenumele, domiciliul mortului	Religia	Vârsta	Numele		Locul morții etc.	Cauza morții	Eventuale observări înainte de subscriere etc.	Inscrierii etc.
	înregistr.	morții				soției	părinților decesatului				
32	1924 Apr. 15	1916 Aug 1.	Buciuman Tim, fiu agricultor Georgiul de jos	gr. ort.	38 ani	Buciuman Maria	Deced. Buciuman Gheorghe, Buciuman Eva, n. Andrei	Lagărul de prisioneri din Zalaturda în Asia-mică	Malaria	Inregistrat în baza sentinței Tribunalului Deva cu No. 1488/9—1920, și la cererea partidei Semnăturile.	/.

în baza :

SENTINȚĂ :

III. Judecătoria declară pe Pera Romulus de 47 ani, econom, fost locuitor în Georgiul de jos, soldat în Regt 23 Honvezi, dispărut în cursul companiei, de prezumat încetat din viață cu ziua de 22 Aug. 1924 publicat în fața reclamantei etc. Semnăturile“.
am făcut următoarea înregistrare :

Nr. curent	Timpul		Numele, prenumele, ocup. și domic. mortului	Religia	Vârsta	Numele		Locul morții etc	Cauza morți	Eventuale observări înainte de subscrieri	Inscrierii etc.
	înregistr.	morții				soției	părinților mortului				
91	1924 Sept. 19	1924 Aug. 22	Pera Romulus, soldat la Regt 23 Honvezi (agricultor) Georgiul de jos	ort. rom.	47 ani	—	Deced. Pera Luca deced. Lupescu (Farkas) Rereca	Câmpul de luptă frontul Galția	—	Inregistrat în baza sentinței No. 1804/2—1924 eliberată de jud. de ocol din Georgiul de jos. Datele lipsinde din sentință referitoare la mort. le-a servit declaranta, care este mama moșteră a mortului. Semnăturile.	/.

DI. Pretor verificator al reg. st. civ. expl. II. eșecționează acestea, că nu sunt corect induse de oarece ziua morții este cea de când a dispărut respectivul, acea la I și II este pusă (dela I a eșecționat'o avocatul văduvei care poartă pără pt. avere — și a cerut la Tribunal să mă tragă în cercetare disciplinară — că în baza

declarației declarantului nu am fost în drept a scrie dată fixă); ci numei dacă s'ar fi cuprins în sentință,— cea dela III este fixată data morții de către judecătorie în baza legii speciale, ear dl. pretor zice că e incorect, de oarece nimenea nu a fost lângă respectivul când a dispărut că să știe precis ziua. Tot la II a excepționat anunțarea din coloana subscrisorilor — că e incompletă.

De oarece expl. II în scurt timp trebuie să le reînainta preturei excepțional Vă rog respectuos, să binevoiți a-mi comunica părerea D-voastră în scris. Folosindu-Vă de plicul francat. Comunicându-mi și îndrumarea necesară pt. event. rectificare.

Răspuns. Inregistrarea trebuie precis făcută conform §. 74 art. XXXIII din 1894 și conform §. 114 al instrucțiunii, în care caz nime nu avea drept de obiecționat.

Intrebare: În comuna mea este un posesor de avere în estensiune de 280 jug. cad. posesori sunt 135 de coproprietari. — Aceștia voiesc a sista comuniunea de avere. Această avere s'a cumpărat în anul 1906 dela un fost nobil ungar; ear în 1908 au parte-lat-o și s'a făcut schiță de împărțeală cu ingineur, au cerut în mai multe rânduri sistarea comuniunei, pe urmă a fost respinsă în baza unei ord. a C. Dir. rom. pe motivul că „moșii peste 10 jug. nu se pot împărți fără aprob. M. de Agr. și dom. ord. No. 1149 a“.

Este ord. aceasta scoasă din vigoare? sau este vre-o altă ord. a Minist. ungar, care ar împiedeca această sistare de comuniune? căci Jud. de ocol zice că nu se poate sista în urma unei ord. a M. ungar; notez că L. R. Agr. nu a declarat această moșie de expropriabilă, deci nu cade sub preved. L. R. Agr. vă rog a-mi comunica cazul.

Răspuns: Imobile pe cari este notată procedura exproprierii, nu se pot desmembra până la definitivă expropriere; cele însă pe cari nu a fost și nu este notată expropriere, se pot desmembra.

În cazul Dv. se poate sista comuniunea.

Intrebare: Binevoiți a ne informa referitor la următoarele:

1. Văduvele, oriani și invalizi de războiu, cari au primit deja titluri de penziune, au drept la o sumă urcată de penziune la fel, ca ceilalți penzionști au primit un supliment de 30 și 12%.

2. Impozitul agricol încă și în prezent se impune conform lucrărilor din 1923, cu toate că toate schimbările le-am trecut prin evidența și le am înaintat administrației financiare. Ce se poate face în aceasta cauza, că schimbările ivite să fie luate în considerare.

Răspuns: Toți penzionarii au dreptul la sporul de 12% de la 1 Ian. 1924 iar la sporul de 30% de la 1 Ian. 1925 începând

Intrebare: Un om din comuna noastră a emigrat în America înainte cu 10 ani. Dânsul are aici în co-

mună avere imobilă. Când a emigrat a fost cetățean ungar; la 1 Dec. 1918 a devenit cetățean român, dar continuând a rămânea în America, fiind acolo deja de 10 ani a devenit cetățean american; dar fiindcă nu poate fi cetățean deodată în două țări, și fiindcă continuă să rămână în America, cade dela cetățania română și în baza constituțiunei ne mai fiind cetățean nu mai poate avea imobil aici, dar are dreptul la prețul acestui imobil. Dânsul vrea să-și vândă imobilul. Autoritatea cărții funduare cere act de cetățanie română, că să-și poată vinde imobilul, ceea ce nu poate produce. Rog să-mi răspundeți, care ar fi procedura!

Răspuns: Fiind proprietarul cetățean American considerat de strein, fiindcă conform legii Constituția nouă din 26, 27 Martie 1923 art. 18 are dreptul numai la valoarea acestora, imobilul nu poate sta în proprietatea sa, — poate vinde, chiar e silit a vinde imobilul!

Atestatul de cetățanie se cere dela cumpărător și nu vânzător. Cumpărătorul adecă proprietarul nou are să dovedească că e cetățean român.

Intrebare: O văduvă va naște un copil după trecerea timpului de așteptare (10 luni) cum va fi introdusă în rubrica părinților din registrul pentru născuți?

De ex. văd. lui Nagy Pavel născ. Kiss Maria este mama, însă pe numele tatălui respective și pe tată nu-l poți introduce fiind trecut termenul de așteptare.

Răspuns: Se va introduce ca copil ilegal (nelegiuit).

Intrebare: Căsătoria unei minore (sub 20 ani) fără aprobarea Sedriei orfanale este nulă sau nu?

Și dacă aprobarea se cere ulterior, căsătoria rămâne legală?

Răspuns: Conform § 8 art XXXI din 1894 minorii sub 20 ani pot lega căsătoria întrucât se învoeste la aceea și tata ori mama precum și reprezentantul legal a lor.

Dacă nu sunt părinți, se cere învoirea reprezentantului și a Sedrei orfanale

Dacă s'a legat căsătoria fără aprobarea Sedrei orfanale, atunci casatoria conform § 44 art. 4 și § 56 se poate ataca de Sedrea orfanală; întrucât însă Sedrea orfanală aproabă ulterior căsătoria conform §§ 64 și 66, ori nu atacă căsătoria legată conform §§ 57 și 59, căsătoria este valabilă

Intrebare: În interesul unei juste și legale proceduri cu onoare Vă rugăm, binevoiți a ne răspunde la următoarele în revista Dv.:

1. Dacă este în vigoare și azi Art. Lege XLV. din anul 1887 referitor la valoarea minimă a imobilelor spre taxare erarială?

2. La caz că reglementează procedura întocmirii certificatelor de dare și evaluare alte legi vechi, cari sunt acelea?

3. Fiind legile ardelenesti abrogate ce legi noi, ordonanțe sunt în vigoare și în ce colecție se găsesc?

Răspuns: Ad. 1. Art. din legea suscitată nu mai este azi în vigoare, fiind încă la data 13 August 1918 înlocuit cu legea XI 1918 în materie de taxare.

Ad. 2. Deși menține legea XI 1918 totuși potrivit împrejurărilor de azi se consideră de acceptabilă valoarea

locativă luată de 20 ori, dând valoarea reală, care însă nu poate fi mai mică de cât valoarea de circulație.

Ad. 3. Vă răspunde Monitorul Oficial din 23 Iunie 1920, la art. 101 în materia taxelor de timbre și înregistrare.

Legile ardelenesti nu sunt abrogate, cel mult modificate.

PUBLICAȚIUNE.

Primpretorul plasei Centrale județul Timiș.

Nr. 701 - 1925.

CONCURS

Noi primpretorul plășii Timișoara în conformitate cu art. 78. din regulamentul pentru aplicarea legii Statului Funcționarilor publici publicăm concurs pentru complectarea funcțiunii de notar comunal în comuna Parța plasa Centrală Timișoara, care a devenit în vacanță prin decedarea fostului notar. Reflectanții sunt invitați a-și înainta cererile însoțite de actele prescise la Art. 7 al regulamentulului susamintit până la data de 16 Aprilie 1925 la oficiul prețurii din Timișoara.

Retribuțiunile sunt cele prevăzute în normele de salarizare în vigoare. Timișoara, la 17 Martie 1925.

Primpretor.

Concurs.

La notariatul cercual Armeniș, plasa Teregova, județul Caraș-Severin se caută un cancelist vărsat în agendele administrative, dar mai ales în cauzele cadastrale. Postul se poate ocupa imediat. — Se pretinde cunoașterea perfectă a limbii oficiale

Solicitorii să înainteze oferte în scris, anexând și actele ce posed.

Retribuțiuni după învoială.

Ioan Balla, notar.

Notariatul comunal Vaidaj.

No. 469/1925 adm.

CONCURS

Pentru complectarea postului de grefier not. sau practicant la notariatul comunal Vaidei (pl. Orăștie jud. Hunedoara) se caută un tânăr cu praxă în agendele notariale.

Salar lunar 2000 Lei.

Postul se poate ocupa imediat.

Vaidei, la 20 Martie 1925.

Alexandru Székely

„Cancelist începător (cu puțină praxă) necăsătorit, doresc a ocupa un asemenea post la un notariat, unde existența mi-ar fi asigurată. Garantez o putere de muncă sigură și neobositoare. Postul pot să-l ocup imediat. Rog trimiterea ofertei pe adresa: Cleer Francisc, Monoș-Petreu, jud. Bihor.“

Concurs.

Tarczali Francisc, de 24 ani, cu 8 clase liceale și cu maturitate dorește a fi primit de practicant la un notariat dintr'o regiune română. Leafa: Toată întreținerea și 1000 Lei pe lună.

Posedă limba statului în scris și în vorbă nu perfect. Adresa: Pachia, jud. Treiscaune, p u Brateș. Pachia, la 25 Martie 1925.

Tarczali Francisc.

Primăria Comunală Teremia-mare.

CONCURS.

Pentru complectarea postului de scriitor la notariatul comunal din Teremia-mare, Plasa Sănnicolaul-mare, Județul Torontal se caută o persoană pe deplin vărsată în agendele de dare, care le va conduce dinpreună cu viconotarul de dare. Se pretinde a cunoaște la perfecție limba română și germană. Salar lunar este 2700 Lei și în cazul când va fi găsit de apt, și un venit de 5—600 Lei lunar. Postul este sistemizat deci cu drept la penzie. Postul se poate ocupa cu 1 Aprilie 1925. — În cazul când nu se va găsi o persoană vărsată în agendele de dare, — se va aplica și un practicant.

Teremia-mare, la 17 Martie 1925.

Craciun, notar.

Publicațiune.

La notariatul cercual Crișcior (plasa Brad, jud. Hunedoara) se caută un scriitor, vărsat în agendele notariale. Postul se poate ocupa imediat. Salariul 2000 Lei lunar și după praxă și purtare 1000 Lei din venitul particular.

Crișcior la 23 Martie 1925

Ștefan Budai, notar.

Notar calificat, cu praxă de 15 ani, posedă limba, română, germană, maghiară și sârbească, caută un post de notar comunal sau cercual în județul Arad, Timiș-Torontal, Caraș-Severin, Hunedoara, Bihor sau în județul Alba de jos. Adresă Demeter Ludovic subnotar, Petriș jud. Arad.

Nr. 1162—923.
27—1.—1926

Notariatul cercual Plavișevița.

Pentru complectarea postului vacant de subnotar se caută un notar diplomat. — Reflectanții vor înainta cererile lor prin oficiul nostru. Afară de salarizarea din partea statului vor primi dela noi din veniturile particulare 50% — din lucrările ce va face dânsul.

Maurus Gal
not. cerc.

Scriitor maghiar cu 14 ani praxă pe deplin versat în afacerile notariale caută post la un notariat mai mare.

Posede limba statului și-i căsătorit cu familie mică.

Adresa : Notariatul cercual Livadia de câmp, poșta Pui, Jud. Hunedoara.

CONCURS.

La notariatul Seceani plasa Vinga, județul Timiș-Torontal află post un scriitor vărsat în afacerile cadastrale și lucrările de dare, care știe să calculeze bine.

Salar lunar Lei : 1500, — dejun, locuință, lemne de încălzit și lumină :

Postul se poate ocupa imediat.

Suciu
notar.

CONCURS.

Un practicant de notar, cu 8 cl. liceale și maturitate, care nu posedă limba română perfect, caută un post într'un notariat din regiunea românească. Postul pot să-l ocupe imediat. Rog trimiterea ofertei pe adresa de mai jos :

Kelemen Ladislau
comuna : Beșeneu
jud : Treiscaune.

Subnotar cercual cu familia mică și cu praxă de 14 ani, posedă limba statului, maghiara, puțin germană și sârbească caută un post subnotar comunal sau cercual în județul Arad, Timiș-Torontal, Caraș-Severin, Hunedoara. — Adresa :

Anton David
Livadia de câmp

Posta : Pui
Jud. : Hunedoara.

Secretariatul cercual Tășad.

La notariatul Tășad, jud. Bihor se caută un tânăr cu praxă în agendele notariale, scrisoare bună. — Salar lunar 1000 Lei, vipt și locuință

Cei cu diplomă sau 8 cl. și corespunzător în scurt timp vor putea fi numiți de subnotar resp. substituit

Nr. 88/925.

Concurs.

Pentru complectarea postului de scriitor la notariatul cercual Cefa (plasa Salonta-Mare) se caută un tânăr, sau om în etate medie necăsătorit, cu cunoașterea perfectă a agendelor notariale. Salar 1500 Lei lunar, locuința, vipt, luminat încălzit gratuit. În caz dacă se dovedește că este om demn de a îndeplini agendele notariale cu care va fi însărcinat, se va majora salariul până la 2000 Lei lunar.

Not r cercual.

CONCURS

Un practicant de notar, cu 8 cl. liceale și maturitate, care nu posedă limba română perfect, caută un post într'un notariat din regiunea românească. Postul pot să-l ocupe imediat. — Rog trimiterea ofertei pe adrese de mai jos.

Kelemen Ladislau
comuna : Beșeneu
jud. : Treiscaune.

CONCURS.

Dávid Árpád de 20 de ani cu 8 clase liceale și maturitate dorește a fi primit de practicant la un notariat. Leafa : toată întreținerea și 800 Lei pe lună Adresa : Pachia, jud. Treiscaune.

Un practicant de notar, cu o praxă de 2 ani, absolvent de 7 clase liceale, care posedă limba română, maghiară și germană, caută un post într'un notariat.

Postul pot să-l ocupe imediat. Rog trimiterea ofertei pe adresa de mai jos :

IOSIF BEREKMÉRY
pract. de notar.
ALUNIȘ, jud. Murăș-Turda.

No. 63.925

CONCURS.

La notariatul Zerindulmare jud. Arad. a devenit postul de subnotar vacant.

Tot la acest notariat se caută și doi scriitori, dintre care unul trebuie să aibă cel puțin un an de praxă.

Retribuțiunile în aceste posturi sunt :

1.) Pentru subnotar cele stabilite în normele de salarizare

2.) Pentru scriitorul prim 1800 lei lunar.

3.) „ „ al doilea 1400 „ „

În afară de acest salar fie care va primi după merit lunar încă o rebonificare de 3—700 Lei.

Posturile se pot ocupa imediat.

Ofertele să-mi se trimită cu documente.

Zerindulmare 1925 Ian. 14.

Alexandru Drimba
notar comunal

CONCURS.

Cancelist necăsătorit cu 2 clase comerciale, cu praxă de 5 ani în afaceri de bancă din Statele Unite, și 6 luni praxă în agende notariale, caută un post convenabil la un notariat, posedă limba Română, Maghiară, Germană și Engleză. Adresa : Remus Alexandru, Comuna Ilimbav, plasa Nocrich, jud. Sibiu.